

Sygn. akt III AUz 73/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSA Teresa Suchcicka (spr.)

Sędziowie SA Bożena Szponar - Jarocka

SA Alicja Sołowińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 lipca 2019 r. w B.

sprawy z odwołania J. L.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek zażalenia J. L. od postanowienia Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 27 maja 2019 roku (sygn. akt V U 533/19)

postanawia :

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Białymstoku celem dalszego prowadzenia, pozostawiając temu Sądowi orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego odwołującego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku zawiesił na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. postępowanie w sprawie. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, iż odwołanie dotyczy naruszenia w zaskarżonej decyzji szeregu norm konstytucyjnych. Analogiczne sprawy są rozpoznawane przez Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych Sekcję ds. odwołań od decyzji zmniejszających wysokość emerytur i rent byłym funkcjonariuszom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa. Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r., wydanym w sprawie XIII 1 U 326/18, Sąd Okręgowy w Warszawie zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o stwierdzenie zgodności zaskarżonych przepisów z Konstytucją RP. Rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego będzie miało istotny wpływ na wydanie orzeczenia w sprawie niniejszej.

We wniesionym na to postanowieniu zażaleniu pełnomocnik odwołującego zarzucił Sądowi:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności - poprzez jego niezastosowanie, co przejawiało się zawieszeniu postępowania z uwagi na wystąpienie przez Sąd Okręgowy w Warszawie, w innej sprawie, z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, co powoduje znaczną zwłokę w rozpoznaniu sprawy, a tym samym znaczną stratę majątkową po stronie mojego mocodawcy spowodowaną kolejnymi miesiącami otrzymywania świadczenia obniżonego przez ustawę, będącą podstawą wydania decyzji;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 8 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - poprzez zawieszenie postępowania w sprawie z uwagi na wystąpienie przez Sąd Okręgowy w Warszawie, w innej sprawie, z zapytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, w sytuacji, gdy Sąd, w tym sądy powszechne, stosują przepisy Konstytucji bezpośrednio;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania skarżonego postanowienia, polegający na ustaleniu, iż rozpoznanie sprawy wymaga skierowania zapytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego, podczas gdy w odwołaniu podniesiono, niezależnie od zarzutów niezgodności przepisów ustawy z Konstytucją, także szereg zarzutów związanych z naruszeniem przepisów tejże ustawy, nawet gdyby uznać ją za zgodną z Konstytucją, co winno skutkować wyznaczeniem rozprawy i rozpoznaniem w pierwszej kolejności zarzutów skutkujących stwierdzeniem, iż mojego mocodawcy ustawa nie powinna w ogóle objąć.

Podnosząc tak sformułowane zarzuty pełnomocnik J. L. wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 28.06.2017 r. na podstawie art. 15c w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2016 r., poz. 708 z późn. zm.), Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. ponownie ustalił J. L. wysokość emerytury policyjnej.

Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r., Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XIII 1 U 326/18 zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, czy zastosowane w zaskarżonych decyzjach przepisy ustawy z 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) są zgodne z Konstytucją RP. Sprawa zarejestrowana została w Trybunale Konstytucyjnym pod sygnaturą P 4/18, jednakże nie wyznaczono terminu rozpoznania pytania prawnego (notatka urzędowa z dnia 2.07.2019 r.).

Sąd pierwszej instancji uznał, iż rozstrzygnięcie tego zagadnienia prawnego będzie miało wpływ na wynik niniejszej sprawy i na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie. Zgodnie z tym przepisem sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wprowadzając regulację zawartą w tym przepisie, intencją ustawodawcy było dopuszczenie możliwości zawieszenia postępowania cywilnego w sytuacji, w której rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym. Powyższa podstawa zawieszenia obejmuje zarówno przypadek, w którym to sąd orzekający zwrócił się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, jak i przypadek, gdy z pytaniem takim wystąpił inny sąd, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem. Słusznie Sąd Okręgowy wskazał, iż zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 §1 pkt 3¹ k.p.c., a zatem w związku z postępowaniem toczącym się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest fakultatywne. Nawet zatem jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku toczącego się postępowania, ustawa nie wymaga od sądu rozpoznającego sprawę zawieszenia postępowania, dając w tym zakresie samodzielność w podjęciu takiej decyzji. Chodzi zatem o to, aby decyzja o zawieszeniu postępowania nie zapadała mechanicznie, ale w uwzględnieniu konkretnych okoliczności sprawy. Nie bez znaczenia w tym zakresie jest nie tylko ścisły związek rozstrzygnięcia Trybunału z przedmiotem postępowania, ale znaczenie ma to, czy w sprawie nie zgłoszono innych zarzutów i roszczeń, których rozstrzygnięcie nie pozostaje już w takim związku, jak też znaczenie ma sam charakter sprawy. Nie można bowiem nie zauważyć, iż prawo strony dostępu do Sądu i rozpoznania jej sprawy w rozsądnym terminie, gwarantowane art. 6 ust 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

sporządzonej w dniu 4 listopada 1950 r. w R. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 Konstytucji RP jest szczególnie akcentowane w sprawach, w których przedmiotem są świadczenia mające istotne znaczenie dla egzystencji ubezpieczonych (emerytury, renty, wynagrodzenia za pracę). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w S. na tle art.6 ust.1 wspomnianej Konwencji sprawy dotyczące źródeł utrzymania należą do spraw o szczególnym znaczeniu dla strony (ubezpieczonego) i konieczne jest aby postępowanie w tych sprawach toczyło się szczególnie szybko (por. m.in., O. przeciwko Austrii, wyrok z 28 czerwca 1990 r., § 72; C. przeciwko W., wyrok z 24 maja 1991 r., § 17; L. przeciwko Polsce wyrok 19 października 2004 r. Skarga nr (...) § 34; M. przeciwko Polsce, wyrok z 14 września 2004 r. skarga nr (...)).

W kontekście powołanej przez Sąd Okręgowy przyczyny zawieszenia postępowania tj. oczekiwania na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego trzeba też zauważyć, iż w orzecznictwie (...) przyjęty jest pogląd, że jeżeli przyczyną przewlekłości postępowania (nierozpoznania sprawy w rozsądnym terminie) jest oczekiwanie na rozstrzygnięcie w innej sprawie, a zatem jeżeli zwłoka w rozpoznaniu jest skutkiem opieszałości innego Sądu niż sąd orzekający w danej sprawie, to nie jest to wystarczającym usprawiedliwieniem przewlekłości postępowania, w sprawie sądu orzekającego oczekującego na orzeczenie innego sądu (por. w tym zakresie wyrok (...) z 7 lipca 2009r. w sprawie W. i P. przeciwko Polsce, skarga Nr (...) i (...)).

Rozpoznając przedmiotowe zażalenie należało zatem wziąć pod uwagę wszystkie te wyżej wskazane okoliczności, w szczególności i to, że skarżący aktualnie ma 78 lat. Należy też zauważyć w kontekście przytoczonego wyżej orzecznictwa (...), iż niewyznaczenie dotychczas przez Trybunał Konstytucyjny terminu rozpoznania pytania prawnego w sprawie P 4/18 prowadzi do faktycznego uniemożliwienia odwołującemu – prawidłowego określenia wysokości świadczenia i pozbawia go dostępu do Sądu i rozpoznania sprawy o wysokość świadczenia w rozsądnym terminie (bez nieuzasadnionej zwłoki). Taki stan rzeczy może zatem prowadzić do naruszenia zarówno art. 6 wspomnianej wyżej Konwencji, art. 45 Konstytucji i RP jak i rodzić konsekwencje przewidziane w przepisach ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2016 r. poz. 1259 ze zm.). Analizując przesłanki do zawieszenia postępowania należy również mieć na uwadze, że z mocy art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. ma ono charakter fakultatywny, zaś przedmiotowa sprawa toczy się od listopada 2017 r.

Kierując się powyższymi względami na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji niniejszego postanowienia.

SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska

(...)

(...)

(...)

(...)